ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΣΠΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ, ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε χωρικές ενότητες που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα, ή διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες. Η εφαρμογή των ΟΧΕ ακολουθεί τις σχετικές διατάξεις του θεσμικού πλαισίου των ΕΔΕΤ, δηλ. του Γενικού Κανονισμού και των Κανονισμών ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΕΣ.

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Ταμεία ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής, μέσω συνδυασμένων επενδύσεων, με αναφορά σε δύο τουλάχιστον Άξονες Προτεραιότητας και με συνδυασμό μίας ή περισσοτέρων συμπληρωματικών επενδυτικών προτεραιοτήτων από διαφορετικούς θεματικούς στόχους, ενός ή περισσοτέρων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Όπου κρίνεται απαραίτητο, δράσεις χρηματοδοτούμενες από συγκεκριμένα μέτρα των Ταμείων ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ, μπορούν να συμπληρώσουν τις ΟΧΕ.

Βάσει του θεσμικού πλαισίου των ΕΔΕΤ και του σχεδιασμού των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων οι ΟΧΕ διακρίνονται σε:

Α) ΟΧΕ για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ),

Β) ΟΧΕ για άλλες χωρικές στρατηγικές που αφορούν περιοχές εκτός ΒΑΑ, δηλ. εκτός αστικών περιοχών

Στην εγκύκλιο αναφέρονται αναλυτικά οι ενδεικτικές περιοχές παρέμβασης σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2014-20. Οι βασικές περιοχές, στις οποίες δύναται να εφαρμοσθούν Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, είναι υπο-περιφερειακές, δια-περιφερειακές περιοχές και ειδικά για τον αστικό χώρο, περιοχές των οποίων ο πληθυσμός τους υπερβαίνει τους 10000 κατοίκους.

Αρμόδιοι φορείς:

Α) Οι Διαχειριστικές Αρχές των προγραμμάτων αποτελούν τις αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής των Στρατηγικών ΟΧΕ. Η ΔΑ παρακολουθεί επίσης την κάλυψη του ποσοστού που αντιστοιχεί στο κάθε ΕΠ για το συνολικό 5% του ΕΤΠΑ το οποίο θα πρέπει, σύμφωνα με τη δέσμευση στο ΕΣΠΑ, να κατευθυνθεί σε δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Β) Οι Αστικές Αρχές, δηλ. δημοτικές αρχές ή δίκτυα δήμων ή εταιρικά σχήματα με επικεφαλής Δημοτική Αρχή.

Γ) Οι Ενδιάμεσοι φορείς (ΕΦ), το ρόλο των οποίων μπορούν να αναλάβουν κεντρικοί φορείς, περιφερειακές ή υπο-περιφερειακές αρχές, αστικές αρχές ή τοπικοί αναπτυξιακοί φορείς.

Οι ΕΦ διακρίνονται στους φορείς που δύναται να αναλάβουν α) συγκεκριμένα καθήκοντα διαχείρισης της ΟΧΕ, υπό την ευθύνη της ΔΑ ή, β) τη συνολική διαχείριση της ΟΧΕ, με παράλληλη διαχείριση μέρους των πόρων του ΕΠ που θα διατεθούν.

Δ) Η ΕΑΣ και ειδικότερα η ΕΥΣΣΑ, η οποία είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την έκδοση κατευθύνσεων και τον συντονισμό του Δικτύου Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης.

Διαδικασία Σχεδιασμού και Εφαρμογής των ΟΧΕ

Προετοιμασία

Ο εντοπισμός των προβλημάτων, των τοπικών δυνατοτήτων και οι κύριες επιλογές της ΟΧΕ που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο Έγγραφο Εξειδίκευσης και να προέρχονται μέσω διαδικασίας διαβούλευσης, αποτελούν το πρώτο στάδιο της προετοιμασίας για την εκπόνηση της Στρατηγικής της ΟΧΕ.

Το πλήθος των ΟΧΕ ορίζεται από την ίδια την Περιφέρεια (ΔΑ), λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Επιχειρησιακού σας Προγράμματος. Ωστόσο, ο περιορισμένος αριθμός καλά εντοπισμένων ΟΧΕ θα μεγιστοποιήσει τα θετικά αποτελέσματα των παρεμβάσεων. Η ΔΑ μπορεί να ακολουθήσει ανταγωνιστική διαδικασία με βάση κριτήρια επιλογής για τις περιοχές ΟΧΕ ή να επιλέξει συγκεκριμένη περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ.

Σε δεύτερο στάδιο, η ΔΑ διαμορφώνει κατάλληλα το Έγγραφο Εξειδίκευσης του ΕΠ, καταλήγοντας στην πρόσκληση την οποία θα απευθύνει στις Αστικές Αρχές (για ΟΧΕ/ΒΑΑ) ή στους Φορείς Στρατηγικής (για ΟΧΕ άλλων χωρικών στρατηγικών εκτός ΒΑΑ) για την υποβολή εκ μέρους τους προτάσεων. Στην πρόσκληση θα πρέπει να περιγράφονται τα καθήκοντα που τυχόν θα εκχωρηθούν σε Ενδιάμεσο Φορέα. Για την περίπτωση ΒΑΑ, οι Αστικές Αρχές ορίζονται εξ' αρχής ως Ενδιάμεσοι Φορείς.

Υπογραμμίζεται ότι η συνεργασία ΔΑ, Αστικής Αρχής και εμπλεκόμενων φορέων είναι απαραίτητη, η δε Αστική Αρχή θα επιφορτιστεί (τουλάχιστον) με καθήκοντα που θα συνδέονται με την επιλογή των πράξεων.

Αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων

Στη συνέχεια, η ΔΑ αξιολογεί τις προτάσεις που λαμβάνει και τελικά επιλέγει εκείνες που θα χρηματοδοτήσει, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων. Στην εγκύκλιο παρατίθενται ενδεικτικά βασικά κριτήρια (δηλ. κριτήρια ναι/ όχι) και τελικά κριτήρια (που αφορούν στην ταυτότητα, την αναπτυξιακή δυναμική και τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της Στρατηγικής), τα οποία μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά την εξειδίκευση των κριτηρίων από τη ΔΑ.

Η πρόσκληση και η διαδικασία επιλογής των προτάσεων διαφοροποιείται ανάλογα με τις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:

Α) Περίπτωση που στο ΠΕΠ ή στο Έγγραφο Εξειδίκευσης προβλέπονται ρητά, συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες θα εφαρμοσθεί ΟΧΕ: η ΔΑ καλεί την Αστική Αρχή/ Φορέα Στρατηγικής να υποβάλει τη Στρατηγική με το ακριβές περιεχόμενο, αναλυτικό προϋπολογισμό των δράσεων/ πράξεων (οι οποίες συνδέονται με δείκτες και αναμενόμενα αποτελέσματα), συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης, συμπληρωματικότητα με χρηματοδοτικά εργαλεία και ενδεχόμενη συμμετοχή άλλων προγραμμάτων.

Β) Περίπτωση που στο ΠΕΠ ή στο Έγγραφο Εξειδίκευσης δεν προβλέπονται συγκεκριμένες περιοχές στις οποίες θα εφαρμοσθεί ΟΧΕ: η ΔΑ δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υποβολή προτάσεων από Αστικές Αρχές (για την περίπτωση ΒΑΑ) ή από Φορείς Στρατηγικής (για άλλες περιοχές εκτός ΒΑΑ), σύμφωνα

με τα κριτήρια για τους τύπους περιοχών που έχουν καθορισθεί. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς καλούνται σε πρώτη φάση να καταθέσουν προτάσεις Στρατηγικών με σύντομη περιγραφή της στρατηγικής, αρχικό Σχέδιο Δράσης, αρχικό προϋπολογισμό και χρονοδιάγραμμα. Στη συνέχεια και μετά την επιλογή των προτάσεων, καλούνται να καταθέσουν αναλυτικό σχέδιο της Στρατηγικής.

Παρακολούθηση της υλοποίησης των ΟΧΕ

Η παρακολούθηση γίνεται σύμφωνα με τους βασικούς δείκτες που αναφέρονται στο Σχέδιο Δράσης των ΟΧΕ και μέσω των ετήσιων εκθέσεων, ενώ προβλέπεται και συζήτηση της πορείας υλοποίησής τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ.

Η παρακολούθησης πράξεων, καθώς και διαδικασία ορισμού και παρακολούθησης του ΕΦ είναι σύμφωνες με το εγχειρίδιο του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Στο Παράρτημα της Εγκυκλίου παρατίθενται:

- Ενδεικτική μεθοδολογία για τον προσδιορισμό των λειτουργικών αστικών περιοχών, σύμφωνα με μελέτη του ΟΟΣΑ,
- Προτεινόμενο υπόδειγμα Γραπτής Συμφωνίας μεταξύ της Διαχειριστικής Αρχής και της Αστικής Αρχής
- Ενδεικτικό σχέδιο περιεχομένου/ κύριων σημείων της ΟΧΕ/ ΒΑΑ
- Περιγραφή του Δικτύου Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης.